

Még valami feltűnik a kiállítás látogatójának. A megszokott népművészeti albumok, képeslapok „steril” fényképpel szemben Korniss olyan „stílustörést” is megenged magának, mind az alacsony, barna gerendás mennyezetű, lakodalmasokkal teli szoba ablakán a városi csipkefüggöny. A híres kalotaszegi népviselethez ma már nélkülözhetetlenek a modern ipar termékei, és ez nemcsak kikerülhetetlen, hanem szükséges is. Nem a petróleumlámpát kell megőrizni — azt megőrzi a fénykép —, hanem a fehér falakat. Valamiképpen azt, amit *Csoóri Sándor* mondott el a kiállítás megnyitóján, s amit nemcsak ő, nemcsak Korniss Péter keres a népművészet, a népszokások világában, hanem mindenki, aki afelé fordul: költészetben, zenében, táncban, festészetben, szobrászatban, iparművészetben és mindenütt. Azt, hogy „...ennek a civilizációsbhelyes világnak nemcsak új stílusra van szüksége, hanem újra elérhető emberi kapcsolatokra is. Megtartó erőre, igazi hátországra.”

Korniss Péter kiállítását egy szombati napon délben nyitották meg. A megnyitón a Sebő-együttes muzsikált, s utána még vagy egy órán keresztül játszottak. Széki muzsikát, gyimesi keservest, csángó balladát.

Megszólaltatták a képeket.

És a zenére egy páran — táncosok, akik szintén eljöttek megnézni a kiállítást — elkezdték járni a legényest.

A Múcsarnokban! Csak mert jól esett.

Morvay Zsuzsa

Beszámoló a Vas megyei honismereti táborokról

Vas megyében hosszú évek óta immár hagyománnyá vált a nyaranta megrendezésre kerülő ifjúsági és felnőtt honismereti tanfolyam. Az 1973. évi ifjúsági tábor július 2—7, a felnőttek számára rendezett honismereti tanfolyamot pedig július 9—14 között rendezték meg Szentgotthárdon. Az előbbin az általános és középiskolai szakkörök jól dolgozó tagjai, az utóbbin a honismereti szakkörök vezetői vettek részt.

Az ifjúsági honismereti tanfolyam vezetője *Pomogyi József* tanár volt, aki a honismerettel már a 30-as években eljegyezte magát. Úgyszeretete, lelkesedése nem ismert határt és fáradságot.

A tanfolyamon 35 hallgató vett részt, ebből középiskolás volt 11 fő, általános iskolás pedig 24 fő. A hallgatók kiválasztása és megismerése érdekében 1973. május 13-án Sümeg—Tapolca útvonalon tanulmányutat szerveztünk.

A tanfolyam szervezését, munkarendjének, tematikájának összeállítását időben elvégeztük. A hallgatók visszajelentkezése is rendben megtörtént, de a jövőben figyelembe kell venni azt a körülményt, hogy a középiskolások zöme a nyári idényre munkát vállal, s így bármennyire is szeretnének, nem tudnak részt venni a tanfolyamon. Ebből okulva a jövő évi tanfolyamot közvetlenül a tanév befejezése után szeretnénk megtartani. Sajnos a tanfolyam tematikájának összeállításakor ezt az akadályt figyelmen kívül hagytuk, és az előadások zömét középiskolai tanulók részére iktattuk a tematikába. Ezt a problémát azonban az előadók rugalmasan megoldották, s az előadásokat az általános iskolai tanulók tudásszintjének megfelelően tartották meg és utána a középiskolás hallgatókkal külön beszélgettek problémáikról, gondjaikról.

A tanfolyam menetét nem csekély aggodással figyeltük, véleményünk szerint ugyanis a tematika már kezdetben zsúfoltnak tűnt. Aggodalmunk nem volt alaptalan, mert a gyerekek és a tanfolyamvezető már a harmadik napon fáradságról

panaszkodtak. Ezen valamelyest segítet, amikor néhány elméleti foglalkozást a szabadban, a kollégium kertjében tartottak meg.

A tanfolyam az említett hiányosságok ellenére is eredményesnek mondható. A középiskolás hallgatókkal folytatott beszélgetések során kitűnt, hogy ezen a tanfolyamon lényegesen több gyakorlati útmutatást kaptak, mint az előző évben. Az általános iskolai tanulók viszont kissé csalódottan távoztak a tanfolyamról, mert a hallottakat nem tudták egyeztetni az otthoni munkájukkal. A beszélgetések során kiderült ugyanis, hogy a legtöbb szakkörben különböző néprajzi tárgyakat gyűjtöttek (sok esetben teljesen feldolgozatlanul), s azokkal tantermeket, iskolákat, sőt lakásokat díszítettek. A tanfolyam előadói nagyon helyesen rámutattak, hogy ez a tudomány szempontjából milyen káros tevékenység. Így a gyerekek zavarban voltak, hogy a hallottakat hogyan adják át otthon. Ezen a problémán a szakirányítás volna hivatott segíteni, melyet a közeljövőben szervez újjá a Megyei Művelődési és Ifjúsági Központ a társszervekkel karöltve.

Meg kell említeni még néhány problémát, melyek egy-egy szabadabb beszélgetés alkalmával bukkantak elő. Megdöbbenve hallottam, hogy az iskolai szakkörök szinte teljesen elszigetelve, egymás munkájáról mit sem tudva, sötétben tapogatózva dolgoznak. Emiatt egy-egy szakkör sok esetben eltér a helyes iránytól és munkájuk nem segíti a honismereti előrehaladást. Hogy ezt a problémát megoldhassuk, létre kell hoznunk a szakkörök központi irányítását.

Égető kérdése megyénk honismereti mozgalmának a nemzetiségi falvak néprajzi és helytörténeti anyagának gyűjtése és rendszerezése is. Véleménykutató kérdőíveken megkérdeztük a tanfolyam hallgatóitól, hogy ki foglalkozna szívesen a nemzetiségi falvak néprajzával. Sajnos mindössze 5 hallgató jelölte meg ezt a témakört, mint érdeklődési körébe vágó tevékenységet, pedig lényegesen többen jöttek a nemzetiségi falvakból. Úgy vélem, előrelépést jelentene ezen a területen, ha az ifjúsági szakkörök programjába pályázati tételként iktatnánk a nemzetiségi falvak jellegzetességeit, hagyományait kutató dolgozatok készítését.

A honismereti mozgalom országos néprajzi pályázatai tapasztalataink szerint meghaladják az általános iskolai szakkörök tudásszintjét, ezért a megyei Honismereti Szakbizottsággal közösen szeretnénk kidolgozni azt a lehetőséget, hogy az általános iskolai szakkörök egy-egy pályamű részletét dolgozzák fel. Így több szakkör közös munkájából — megfelelő irányítás mellett — értékes munka jöhet létre, s mód nyílik arra is, hogy a szakkörök tudásszintje fokozatosan emelkedjék.

A tanfolyam 6 napos időtartama elegendő volt ahhoz, hogy a hallgatók munkájához rövid távra iránymutatást adjon. Azonban a nyári tanfolyamokon kívül gyakrabban kell megvalósítani az évközi, 1—2 napos, iránymutató-jellegű továbbképzéseket. Ezzel elejét vehetjük annak, hogy a szakkörvezetők saját elképzeléseik, pillanatnyi érdeklődésük alapján vezessék a szakköröket. A bázisközpontok tevékenységére alapozva évenként megyei szintű vetélkedők szervezését tervezzük, amelyek elsősorban a fiatalok érdeklődését, szereplési kedvét hivatottak kielégíteni.

A felnőttek számára tartott honismereti tanfolyamra 40 szakkörvezetőt hívtunk meg, s közülük 30-an jöttek el. A résztvevők foglalkozás szerinti megoszlása a következőképpen alakult: *pedagógus* (tanító, tanár) 6 fő, *művelődési ház igazgató* 3 fő, *könyvtáros* 1 fő, *szakfelügyelő* (tanár) 1 fő, *népművelési felügyelő* 1 fő, *ismeretterjesztő előadó* (TIT titkár) 1 fő, *gimnáziumi tanuló* (III. és IV. oszt.) 16 fő, *postahivatal vezető* 1 fő.

A tanfolyam vezetője *Laky Rezső*, a celldömölki járás népművelési felügyelője volt, aki régóta híve a honismereti mozgalomnak. Fáradtságot nem ismerő, lelkes munkájának köszönhető, hogy a mozgalom a celldömölki járásban a legjobbnak mondható.